

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/51/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5816202336
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5816202336.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tichého a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a Mgr. Miroslava Šeptáka v spore žalobkyne: Y. F., rod. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XX, právne zastúpená: JUDr. Miloš Kvašňovský, advokát, so sídlom H. XX, F., proti žalovaným: 1/ F. T., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., N. XX, 2/ E. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y., V. XXXX/X, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Iveta Boškajová, s. r. o., so sídlom J. Goliana 16, Martin, 3/ T. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XX, o určenie neplatnosti právneho úkonu, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 1C/95/2016-97 zo dňa 02.10.2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh žalobkyne, ktorá sa domáhala, aby súd kúpnu zmluvu uzavretú dňa 26.09.2014 registrovanú pod číslom V 2457/2014, ktorej vklad bol povolený Okresným úradom Námestovo dňa 13.11.2014 a ktorou žalovaní v 1/ a 2/ rade odpredali žalovanému 3/ rade okrem iného aj nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, k.ú. N. a na LV č. XXXX, k.ú. N. je neplatná. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovaným 1/, 2/, 3/ priznal nárok na plnú náhradu trov konania s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté osobitným uznesením.

2. Nárok žalobkyne súd prvej inštancie posudzoval podľa ustanovení § 137 písm. c/ C. s. p., § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že podaná žaloba má povahu určovacej žaloby, pri ktorej je potrebné preukázať naliehavý právny záujem na žiadanom určení. Zmyslom civilného konania je odstrániť, resp. vyriešiť existujúci spor a predísť vzniku ďalších sporov. Ak určovacia žaloba vyrieši spor konečným spôsobom, nie sú pochybnosti o existencii naliehavého právneho záujmu. Ak žaloba, spor, resp. stav, ktorý chce žalobca dosiahnuť žalobou, nerieši konečným spôsobom, nie je naliehavý právny záujem na takejto žalobe. Ďalej súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že aplikačná prax dospela k záveru, že spoluvlastníkovi, ktorého predkupné právo bolo porušené, má právo na ochranu svojho práva. Sú tu tri navzájom vylučujúce sa nároky: a/ domáhať sa určenia relatívnej neplatnosti právneho úkonu, ktorého cieľom je navrátenie veci do pôvodného stavu, b/ domáhať sa prevodu scudzeného podielu od nadobúdateľa, ktorého celom je získanie spoluvlastníckeho podielu žalobcom (základ žaloby v ustanovení § 603 ods. 3 OZ), c/ akceptovať stav a ponechať si predkupné právo voči nadobúdateľovi. Z výpovede žalobkyne, ako i návrhu žalobkyne mal súd prvej inštancie za zrejmé, že sa domáhala určenia neplatnosti kúpnej zmluvy, pretože má záujem o kúpu spoluvlastníckych podielov nehnuteľnosti, a to tých, v ktorých je spoluvlastníčkou. V takom prípade by bol vhodne zvoleným nástrojom na ochranu jej práv žaloba o nahradenie prejavu vôle nadobúdateľa na odpredaj spoluvlastníckych podielov žalobkyne. V prípade vyhovenia žalobe, by sa obnovilo vlastníctvo žalovaných v 1/ a 2/ rade, ktorí by sa opätovne stali vlastníkmi nehnuteľnosti v pôvodnom

spoluvlastníckom podiele a proti svojej vôli by boli nútení zotrvať v podielovom spoluvlastníctve. Vznik takého stavu by automaticky nemusel mať za následok, že žalovaní v 1/ a 2/ rade by svoj spoluvlastnícky podiel previedli na žalobkyňu. Určovacia žaloba v tomto prípade, keď žalobkyňa má záujem o kúpu pozemkov, nerieši vec konečným spôsobom a na takomto určení žalobkyňa nemôže mať podľa súdu prvej inštancie naliehavý právny záujem. Súd prvej inštancie po zistení, že nebol preukázaný naliehavý právny záujem na žalovanom určení, žalobu zamietol a poznamenal, že žalobkyňa žiadala určiť neplatnosť kúpnej zmluvy v celom rozsahu, pričom nepreukázala súdu, že je aktívne legitimovaná na určenie neplatnosti tých častí kúpnej zmluvy, v ktorých nebolo porušené jej predkupné právo, a to k predmetu prevodu pozemkov zapísaných na LV č. XXXX, XXXX k.ú. N. a LV č. XXXX k.ú. U.. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že účastníkom žalovanej strany, ktorí boli v konaní úspešní v plnom rozsahu, podľa ustanovenia § 255 ods. 1 C. s. p. priznal plnú náhradu trov konania. O výške náhrady trov bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku v zmysle ustanovenia § 262 ods. 2 C. s. p..

4. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázala na to, že naliehavý právny záujem má byť spojený s konkrétnym určovacím petitom v tom zmysle, že rozhodnutie rešpektujúce uvedený žalobný petít umožní dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva, alebo neistoty v jeho právnom vzťahu. Určovacia žaloba je uznaný štandardný právny nástroj na dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu. Ustálená judikatúra priznáva spoluvlastníkovi, ktorého predkupné právo bolo porušené, tri rôzne nároky, pričom tieto neumožňuje súbežne skombinovať podľa ustanovení § 40a a § 603 ods. 3 OZ. Vylúčením týchto nárokov v dôsledku dovolania sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu (v tomto prípade kúpnej zmluvy) sa táto relatívna neplatnosť končí a nastáva neplatnosť, ktorú svojimi účinkami možno prirovnať k absolútnej neplatnosti, prinášajúcej navrátenie vlastníckych práv do pôvodného stavu pred uzavretím kúpnej zmluvy. Súčasné domáhanie sa nahradenia prejavu vôle by tak bolo smerované voči pôvodnému predávajúcemu, ktorý však nie je znova povinný rozhodnúť sa scudzíť svoj podiel. Žalobkyňa si vybrala z uvedených možností žalobný návrh podľa ustanovenia § 80 písm. c/ O. s. p. na určenie neplatnosti právneho úkonu - kúpnej zmluvy - v zmysle ustanovenia § 40a OZ. Tento svoj návrh nespojila s ďalším návrhom na nahradenie prejavu vôle nadobúdateľa na odpredaj spoluvlastníckych podielov žalobkyňi. Svoj naliehavý právny záujem odôvodnila svojím podielovým spoluvlastníctvom prevádzaných nehnuteľností dopadom vyhovenia žalobe na jej právne postavenie a záujmom o kúpu týchto nehnuteľností v prípade zodpovedajúcej ponuky zo strany žalovaných 1/, 2/. Súd prvého stupňa poukázal na nesprávnu voľbu právneho nástroja, pričom nerešpektoval voľbu uplatňovaného nároku uskutočnenú žalobkyňou s poukazom na iné jej právne možnosti, ktoré však žalobkyňa ne zvolila a následne ani neuplatnila. Ak súd konštatoval, že obnovenie pôvodného stavu pred nadobudnutím platnosti kúpnej zmluvy „by automaticky nemuselo mať za následok, že žalovaní v 1/ a 2/ rade by svoj spoluvlastnícky podiel previedli na žalobkyňu“ v spojení s jeho ďalším konštatovaním, že „v takomto prípade by bolo vhodné zvoleným nástrojom na ochranu jej práv žaloba o nahradenie prejavu vôle nadobúdateľa na odpredaj spoluvlastníckych podielov žalobkyňi“, potom tak prejudikoval jej pravdepodobne väčšiu úspešnosť nadobudnutia zvyšných spoluvlastníckych podielov k dotknutým pozemkom uplatneným na základe žaloby o nahradenie prejavu vôle. Tento právny nástroj však už žalobkyňa k dispozícii nemá, nakoľko aj možnosť domáhať sa voči žalovanému 3/, aby jej prevádzaný spoluvlastnícky podiel ponúkol za rovnakých podmienok, za akých ich kúpil v spojení s možnosťou uplatnenia žaloby o nahradenie prejavu vôle tohto nadobúdateľa na odpredaj spoluvlastníckych podielov žalobkyňi vplyvom uplynutia premlčacej trojročnej lehoty, ktorá medzičasom zanikla. Na plynutie uvedenej lehoty by nemalo vplyv prebiehajúce konanie, nakoľko sa týka iného uplatneného nároku. Namietala nedostatok riadneho vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, ktoré je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, keď súd prvého stupňa v rozhodnutí nevyjadril, či má alebo nemá preukázané uskutočnenie ponuky na odkúpenie zvyšných spoluvlastníckych podielov k dotknutým pozemkom voči žalobkyňi pred uzavretím kúpnej zmluvy zo strany žalovaných 1/, 2/. Túto kľúčovú okolnosť pre posúdenie dôvodnosti nároku žalobkyne na určenie neplatnosti kúpnej zmluvy vo svojom vyhodnotení dokazovania obišiel.

5. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril žalovaný 2/, ktorý uviedol, že boli splnené podmienky pre zamietnutie žaloby v dôsledku nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 137 písm. c/ C. s. p.. V danom prípade sa žalobkyňa rozhodla uprednostniť špeciálnu úpravu v zmysle ustanovenia § 40a OZ podaním určovacej žaloby o neplatnosť

právneho úkonu, pričom s poukazom na označenie obsahu žaloby, u ktorej je potrebné splnenie podmienky naliehavého právneho záujmu, ktorý sa viaže na konkrétny určovací petit vyriešením otázky, či sa žalobou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva alebo právnej neistoty. V tomto prípade žalobkyňa dôvodila tým, že má záujem o odkúpenie spoluvlastníckych podielov a má záujem získať vlastnícke právo k celej nehnuteľnosti.

6. K vyjadreniu žalovaného 2/ k odvolaniu žalobkyne sa vyjadrila žalobkyňa tak, že naliehavý právny záujem na určení neplatnosti žalobou napadnutej kúpnej zmluvy uzavretej dňa 16.09.2014, ktorou bolo porušené zákonné predkupné právo žalobkyne ako spoluvlastníka, zakladá fakt, že rozsudok, ktorým súd rozhodne o neplatnosti právneho úkonu týkajúceho sa nehnuteľností, je listinou, na základe ktorej správa katastra vyznačí formou záznamu stav pred týmto právnym úkonom. Takýto výsledok je pre žalobkyňu žiaduci, nakoľko má záujem o odkúpenie spoluvlastníckych podielov pozemkov, zapísaných na LV č. XXXX a LV č. XXXX k.ú. N., ktorých prevod sa udial na základe uvedenej kúpnej zmluvy. Žalobkyni nikdy nebola podaná kvalifikovaná ponuka na uzavretie zmluvy a takáto ponuka je perfektná okamihom, kedy dôjde do dispozícií sféry oprávnenej osoby.

7. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie na základe podaného odvolania v rozsahu danom ustanovením § 379 C. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 C. s. p. v spojení s § 480 ods. 1, 2 C. s. p.) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. c) C. s. p. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Odvolanie žalobkyne je dôvodné, keďže z obsahu odvolania vyplýva, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, konkrétne, že podľa jej názoru je vo veci daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilý odvolací dôvod vtedy, keď súd prvej inštancie aplikuje na zistený skutkový stav nesprávny predpis a tiež vtedy, keď síce aplikuje správny právny predpis, avšak tento nesprávne interpretuje.

9. Súd prvej inštancie sa v napadnutom rozhodnutí vypořiadal s otázkou naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení tak, že aplikoval ustanovenie § 137 C. s. p., účinného od 01.07.2016 s tým, že žalobkyňa nezvolila vhodný nástroj na ochranu jej práv, ktorým je žaloba o nahradenie prejavu vôle nadobúdateľa na odpredaj spoluvlastníckych podielov žalobkyni, keďže z jej výpovede, ako i z návrhu vyplynulo, že sa domáha určenia neplatnosti kúpnej zmluvy, pretože má záujem o kúpu spoluvlastníckych podielov nehnuteľností, a to tých, v ktorých je spoluvlastníčkou. S týmto záverom súdu prvej inštancie sa odvolací súd nestotožnil.

10. Predmetom konania je žaloba žalobkyne, ktorou sa domáha určenia neplatnosti v žalobe označenej kúpnej zmluvy o prevode spoluvlastníckych podielov žalovaných 1/, 2/ na žalovaného 3/, bez predchádzajúcej ponuky odpredaja spoluvlastníckych podielov na LV č. XXXX a LV č. XXXX k.ú. N., v ktorých je podielovou spoluvlastníčkou. Žaloba v prejednávanej veci bola na súd doručená dňa 09.05.2016, teda za účinnosti predchádzajúceho procesnoprávneho predpisu, ktorý výslovne nevyučoval prípustnosť žalobného návrhu na určenie právnej skutočnosti. V súdnej praxi sa takéto žaloby na určenie právnej skutočnosti, vrátane žaloby o neplatnosť právneho úkonu, pripúšťali, ak žalobca preukázal na určenie tejto právnej skutočnosti naliehavý právny záujem. Podľa odvolacieho súdu je v danom prípade nutné vychádzať z prechodného ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p., podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom účinnosti C. s. p., zostávajú zachované. Toto ustanovenie obsahuje justifikačný princíp účinku procesných úkonov, pričom ide o princíp komplementárny k princípu okamžitej aplikability, čo znamená, že je spravidla normatívne vyjadrený ako jeho doplnenie. Ak vyjadrený normatívne nie je, tak jeho platnosť vyplýva zo všeobecných princípov právneho štátu, najmä z princípu legitímnych očakávaní ochrany nadobudnutých práv a dôvery subjektov v právo samotné. Účelom legitímneho očakávania je garancia čitateľnosti správania sa orgánov verejnej moci a ochrana súkromných osôb pred nepredvídateľným mocenským zásahom do ich právnej situácie, na vyústenie ktorej do určitého výsledku sa spoliehali (nálež ÚS SR sp.zn. PL. ÚS 10/2004 zo dňa 06.02.2008).

11. V zmysle uvedeného je potom potrebné v danej veci posudzovať aj otázku naliehavého právneho záujmu podľa právnej úpravy účinnej v čase podania žaloby, a to napriek tomu, že nový C. s. p. účinný od 01.07.2016 stojí na zásade, že súd má aplikovať novú procesnú úpravu okamžite. Podľa ustanovenia

§ 80 písm. c/ O. s. p., návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

12. Procesnou podmienkou určovacej žaloby podľa ustanovenia § 80 písm. c/ O. s. p. je teda naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Zákon stanovuje, že musí ísť o právny záujem, ktorý je naliehavý. Naliehavosť právneho záujmu je daná v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (rozhodnutie R 17/1972). Určovacia žaloba spravidla nebude úspešná tam, kde možno žalovať priamo splnenie povinnosti podľa ustanovenia § 80 písm. b/ O. s. p.. Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha, t.j. žalobkyňa. Naliehavý právny záujem vyžaduje aj žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu. Žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu, predmetom ktorej je spoluvlastnícke právo k nehnuteľnosti, je právnym prostriedkom vlastníka na ochranu svojho vlastníckeho práva, ak je spôsobilá byť podkladom pre zmenu zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. Vychádzajúc z uvedeného pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu v konaní o určenie neplatnosti právneho úkonu, ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodným (účinným a správne zvoleným) procesným nástrojom ochrany práva žalobkyne, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné súdne konanie. Uvedený procesný nástroj zvolený žalobkyňou podľa odvolacieho súdu je zvolený správne. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že z rozhodnutia NS SR sp. zn. 7Cdo/46/2013 zo dňa 14.05.2014 okrem iného vyplýva, že „v prípade, ak povinný spoluvlastník nerešpektoval zákonné predkupné právo a svoj podiel previedol na inú, než blízku osobu bez toho, aby ho predtým ponúkol ostatným spoluvlastníkom, právny úkon, na základe ktorého došlo k prevodu spoluvlastníckeho podielu, zákon považuje za neplatný, v prípade, ak sa oprávnení spoluvlastníci jeho neplatnosti dovoľajú (§ 40a OZ). Právnym dôvodom dovolania sa tejto neplatnosti je reparácia porušenia právnej povinnosti (náprava protiprávneho stavu) v podobe možnosti oprávneného subjektu v zákonných medziach realizovať predkupné právo, už ako subjektívne oprávnenie voči povinnému. Pokiaľ sa oprávnený v zmysle § 603 ods. 3 OZ bude domáhať toho, aby mu bola vec ponúknutá na kúpu, má možnosť podať žalobu o nahradenie vôle povinného v zmysle § 161 ods. 3 O. s. p.. Situácia, v ktorej bolo predkupné právo porušené, avšak oprávnený z akýchkoľvek dôvodov nežiada bezprostredne nadobudnutie podielu, je realizáciou druhej alternatívy § 603 ods. 3 OZ, ktorou oprávnenému zostáva zachované predkupné právo voči nadobúdateľovi (novému spoluvlastníkovi) v prípade, že tento sa rozhodne v budúcnosti vec predať. Prostriedkom na zabezpečenie tohto oprávnenia je samotný text zákona (viď § 603 ods. 3 OZ), preto zo strany oprávneného nie je potrebné voči nadobúdateľovi iniciovať súdne konanie. Všeobecné nároky vyplývajúce z porušenia predkupného práva uvedené v § 603 ods. 3 OZ ešte dopĺňa špeciálna úprava nároku vyplývajúceho z ustanovenia § 40a v spojení s § 140 OZ - možnosť domáhať sa neplatného právneho úkonu podľa § 40a OZ. Uvedené nároky (všeobecné a špeciálne) sa vzájomne vylučujú, čo znamená, že oprávnený sa musí rozhodnúť, ktorý z nich uplatňuje. Z povahy týchto nárokov je vylúčené, aby oprávnený zároveň uplatňoval neplatnosť právneho úkonu (§ 40a OZ) a tiež niektorý z nárokov vyplývajúcich z § 603 ods. 3 OZ (napr. žiadať o nahradenie prejavu jeho vôle nadobúdateľa, alebo si ponechať predkupné právo voči nemu)“. V danom prípade sa žalobkyňa rozhodla preferovať špeciálnu úpravu nároku v zmysle ustanovenia § 40a OZ podaním určovacej žaloby o neplatnosť právneho úkonu, ktorým malo byť porušené jej predkupné právo. Keďže žalobkyňa si zvolila tento nástroj na uplatnenie svojho nároku, je vylúčená možnosť, aby mohla uplatniť ktorýkoľvek z ďalších možných nárokov (všeobecných) v zmysle ustanovenia § 603 ods. 3 OZ.

13. Keďže súd prvej inštancie neposúdil otázku naliehavého právneho záujmu na podaní tejto žaloby v zmysle ustanovenia § 80 písm. c/ O. s. p., odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Neobstojí ani záver súdu prvej inštancie, ktorý poznamenal, že žalobkyňa žiadala určiť neplatnosť kúpnej zmluvy v celom rozsahu a nepreukázala, že je aktívne legitimovaná na určenie tých častí kúpnej zmluvy, v ktorých nebolo porušené jej predkupné právo, a to k predmetu prevodu pozemkov zapísaných na LV č. XXXX, LV č. XXXX k.ú. N. a LV č. XXXX k.ú. U., nakoľko zo žalobného návrhu, ako aj z vyjadrenia žalobkyne jednoznačne vyplynulo, že sa domáha vyslovenia neplatnosti kúpnej zmluvy iba ohľadne LV, na ktorých má spoluvlastnícky podiel.

14. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude vec opätovne prejednať a rozhodnúť, bude sa dôsledne zaoberať aplikáciou uvedených právnych noriem tak, aby bolo dostatočne zrejmé, akú právnu normu aplikoval na prejednávany prípad. Následne vyhodnotí všetky dôkazy a zdôvodní, ktoré skutočnosti

považoval za preukázané, z akých záverov vychádzal a ako ich skutkovo a právne vyhodnotil. Závery, ktoré prijal, primerane vysvetlí tak, aby z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplývala jednostrannosť, a ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

15. Zároveň odvolací súd zrušil aj výrok o náhrade trov konania súdu prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 396 ods. 3 C. s. p., podľa ktorého, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 C. s. p.)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 C. s. p.)

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 C. s. p.)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 C. s. p.)